

L' ARCHIGINNASIO

ANNO VII - NUM. 6 BULLETTINO DELLA BIBLIOTECA
NOVEMBRE-DICEMBRE 1912 COMUNALE DI BOLOGNA

SOMMARIO — C. LUCCHESI: S. Brunonis Astensis Commentaria in Isaiam ex cd. A. 136 Civicae Bibl. « Archigymnasii » urbis Bononiae restituta. — G. NASCIMBENI: Note e ricerche intorno a Giulio Cesare Croce: IV. Il « Lamento del Moro » — G. LIVI: Come Taddeo Pepoli, signore di Bologna, trovò un ristoro al mal di denti — A. SORBELLI: Gli stipendi dei Professori dell' Università di Bologna nel secolo XIV — Notizie — Bibliografia bolognese — In Biblioteca: Acquisti (ottobre-novembre 1912) — Doni (ottobre-novembre 1912) — Prospetti statistici per categorie delle opere date in lettura nei mesi di ottobre-novembre 1912 — *Tavola fuori testo*: La prima pagina del cod. A. 136 dell' Archiginnasio.

S. Brunonis Astensis

Commentaria in Isaiam ex cd. A. 136⁽¹⁾
Civicae Bibl. « Archigymnasii », urbis Bononiae restituta.

UAE in Isaiam cd. noster profert Commentaria, quaeque hucusque in schedulis nostrae Bibliothecae anonyma signata fuere, Venerabili Bedae antiquitus fuisse adscripta haec notula saec. XIV testatur in inferiore cd. custodia exarata: « *Iste liber est fratris Philippi sallatini (?) de salerno ordinis fratrum heremitarum sancti augustini, precium... cr. XIII — Expositio super ysaiam secundum bedam* ». Sed rectius alia eiusdem fere aetatis manus contra adnotavit: « *non est verum quia non fuit episcopus beda ut*

(¹) Olim 16. B. II. 2. — Ex dono Petri Brunelli.

Cd. membranaceus (mm. 304 × 202) saec. XII, litteris capitalibus auro coloribusque variis miniopictis ornatus, ff. constans non nn. 134, ll. 35-40, pergamena ex integro ligatus, inscriptus *Expositio super esaiam*, optime servatus. Passim notae marginales occurrunt saec. XVI, nec non duae saec. XIV ad ff. 54v et 69r — Siquis autem scire velit quanti momenti sit cd. hic noster, legat quae Bruno Bruni (*S. Brunonis Astensis Opera in duos tomos distributa. Romae, Zempel, 1789*) in Prolegomeno I. p. XIII de scriptis S. Brunonis deperditis protulit. Forsan codex hic (quippe qui a Monacho Salernitano Ord. S. Augustini saeculo XIV habitus esse dicitur) unus ex iis est, quos eximius Vir Anagninae, Trisulti, Neapoli, Cataniae tam diligenter sed frustra perquiri mandavit.

horum Commentariorum locis codicis refulget praestantia nostri. Siquidem nos, ex cd. Casinensi in lucem proditum legentes opus, non parva cepit admiratio, quod, dum in Prolegomenis clarus Auctor multiplicis ac mirae doctrinae perspicua argumenta praebet, contra in Commentariis edendis non ea, qua opus fuisset, cura eum labori impendisse constet, ideoque Commentaria ipsa tot tantisque scateant mendis, ut saepius paene incomprehensibilia imo non legibilia evadant. Quare praecipuas codicis discrepantias ⁽¹⁾ in lucem prodere, ac quae loca, sententia nostra, correctiora nobis visa sunt diversis distinguere characteribus curavimus, ut, siquis operae praetium duxerit, hisce aliisque aliunde sumptis argumentis haec iure emendata Commentaria denuo edere possit.

P. 1a: l. 5, Ezechiae; et zechie (f. 1r) — l. 20, quid; qui — *P. 1b:* l. 3, facit; faciat (f. 1v) — l. 18, spernit... spernit; sprevit... sprevit — l. 31-32, in corde suo; [om.].

P. 2a: l. 4, abalienati; alienati — l. 20, et sicut; sicut — l. 23, dubitabit; dubitavit — l. 45, quanto; quanto magis (f. 2r) — *P. 2b:* l. 35, curatur medicatur.

P. 3a: l. 6, vastitati; vastati — l. 44, Sodoma; sodomam (f. 2v) — *P. 3b:* l. 34, continebant; continebat — l. 42, quasi; vel quasi.

P. 4a: l. 24, cogitationum; cogitanum (f. 3r) — l. 29-30, baptizamini; baptizemini — l. 32, Spiritu; et spiritu — l. 40, Dominus autem in corde; deus in corde — *P. 4b:* l. 11, fuerint; fuerunt — l. 25, Deus, Deus meus; deus meus deus — l. 27, comeditis; comedetis — l. 30, est. Caupones vero; est. Nullam inquit vobis vim facio. in vestri arbitrii deliberationem pono. multum peccastis. quiescite. Audistis quid velim. audistis quid nolim. Post mortem prophetarum. post filii necem. si adhuc volueritis meis credere consiliis. et audieritis me. salutis verba predicantem: bona terre comedetis. Illius videlicet de qua scriptum est. Credo videre bona domini in terra viventium.

⁽¹⁾ Nullius nempe momenti discrepantias, quasque insuper vel in *Errata-Corrige* operis, vel in cd. ipso invenimus emendatas, (pleraeque enim correctiones, quae in cd. occurrunt, eiusdem ac textus manus esse videntur), consulto omisimus. Haec valeant exempla: Esaias, Esayas, Isayas, Isaias; Abraam, Abraham, Habraam; Israel, Israhel; Ierusalem, Hierusalem, Hyerusalem; Emanuel, Emanuhel, Emmanuel; Moises, Moyses; mihi, michi; nihil, nichil; idola, ydola; intelligi, intellegi; sabato, sabbato; proiciet, proiciet, prohibet; milibus, millibus; olfactoriola, olfactoriola; onus, honus; amitto, ammitto; facetis, facecis; calceamenta, calciamenta, et similia. Praeterea e pro ae fere constanter invenimus (quae quoque verba prorsus emisimus), et saepe etiam b pro v, uti suo loco notavimus.

hoc autem et ad litteram intelligi potest. Quod si hec facere neglexeritis: gladius devorabit vos. Post quadraginta namque et duos annos: quibus eos dominus ad penitentiam expectavit. in sua perfidia iudei perdurantes: a romano exercitu deleti sunt. Sed cur hoc? quia os domini locutum est: quod utique mentiri non potest. « Quomodo facta est meretrix civitas fidelis. plena iudicii. iustitia requievit in ea. nunc autem homicide ». Videns propheta domini patientiam. videns iudeorum perfidiam. indignatus increpat ierusalem. Que quondam fidelis serviens legi: et prophetis. nunc meretrix facta est. que secundum hiezechielem divaricavit crura sua omni transeunti. Et illud. fornicatus est israhel post deos gentium. Iudicii autem plena fuit. et iustitia in ea requievit. quoniam ibi david et salomon. ibi iudices et propheta fuerunt. Nunc autem homicide. immo patricide. siquidem christum et salvatorem suum peremerunt. « Argentum tuum versum est in scoriam. Caupones tui: miscent vinum aqua ». Hoc est enim illud argentum: de quo scriptum est. Eloquia domini. eloquia casta. argentum igne examinatum. Et tale quidem argentum vendit ecclesia. Sinagoga vero pro argento: dat scoriam. pro veritate beresim. Est autem scoria rubigo vel purgamentum argenti. Vertitur etiam argentum in scoriam: quando vir castus, fit adulter. et iustus peccator. et catholicus hereticus. Caupones vero — l. 37, preclarum; preclarus (f. 3v).

P. 5a: l. 6, iudices; et iudices — *P. 5b,* l. 10, Dominum; deum (f. 4r) — l. 11, dominium; dominum — l. 20, quo; qua — l. 44, venite; venientes [corr. venient] — l. 46, favilla; fabilla.

P. 6a: l. 12-13, Verbum quod vidit Esaias filius Amos super Iudam et Hierusalem; [om.] — l. 24, abscessus; abscessus (f. 4v) — l. 42, confleret; conflueret — l. 47, adstabimus; stabimus — *P. 6b:* l. 8-9, in patriam; [om.] — l. 9, doceamus; doceamur — l. 29, suos; [om.] — l. 31, vomeros; vomeres — l. 32, falce; falces — l. 35, Dei; domini.

P. 7a: l. 5, Venite; Venit — l. 15, ipsa; ipse — l. 17, Dominus; domus — l. 20, domum; domus — l. 42, alia; alia multa (f. 5r) — l. 45, regno; regna — *P. 7b:* l. 9, recordati; recordatis; — l. 11, Dei; [om.] — l. 19, digiti. Eorum; digiti eorum. — l. 19, per; post — l. 24, per; post — l. 26, statuum; statua — l. 28-29, desolationem: desolationis — l. 33-34, inobedientes; obedientes — l. 46, dimittitur; dimittetur — l. 46, igitur; ergo — l. 48, appropinquat; appropinquant (f. 5v).

P. 8a: l. 8, humiliati; humiliatique — l. 23, demerserit; demersit — l. 24, faciunt. Unde; faciunt. qui nisi in necessitate servire nesciunt. Unde — l. 36, Dominus; deus — *P. 8b:* l. 47, idola homo idola; homo ydola (f. 6r) — l. 48, auri; auri sui.

P. 9a: l. 1, fissuras; fixuras — l. 2, formidinis; fortitudinis — l. 22-23, contendit; contendit — l. 35, cadite super nos. Tunc; cadite super nos: et collibus operite nos. Tunc — l. 40, naribus eius; naribus — *P. 9b:* l. 8, Explicit liber primus; [om.] (f. 6v) — l. 16, fossam; fossa — l. 23, Dominus; deus — l. 29-30, veniet qui mittendus; veniat qui mittendum —

l. 42, fortes: fortem — l. 44, quod usque; quousque — l. 46, imbelles; imbecilles.

P. 10a: l. 11, autem; enim — l. 33-34, revertebatur; redditur vertebatur — l. 39, Vere; *Ve* — l. 40, Iudea; *iuda* — l. 44-48, enim... architectus; [in ed. ordo linearum est turbatus] (f. 7r) — *P. 10b*: l. 4, loquebatur; loquatur.

P. 11a: l. 7, se parata; *separata* — l. 14, nimiae; minime — l. 21, vestitum; vestimentum — l. 24, sum; solum — *P. 11b*: l. 2, cecata; ceca (f. 7v) — l. 23, et adinventiones; *adinventiones* — l. 41, peccato suo; *peccata sua*.

P. 12a: l. 1, enim; [om.] — l. 3, per peccato; *post peccata* — l. 7-8, qui haec qui legitis; *qui haec legitis* — l. 11, cogitationum; cogitationum et inventionum — l. 16-17, expoliaverunt; spoliaverunt — l. 20, deceptum; *deceptus* — l. 26, expoliaverunt; expoliaverunt (f. 8r) — l. 47, dicitis; dictis — l. 47, delinquentem; relinquentem — *P. 12b*: l. 28, et ambulabant; ambulabant — l. 44, inceditur; ingreditur.

P. 13a: l. 21, sequatur; sequantur (f. 8v) — l. 23, otium; otiosum — l. 38, auditum; *aditum* — l. 39, mei; *meo* — l. 44, ligatas; ligatus — l. 45, enim; autem — *P. 13b*: l. 22, Deo; [om.] — l. 31, et ornant; ornant — l. 38, in quo; *in qua* — l. 36, quod; *quid* — l. 44, vittas; bittas (f. 9r).

P. 14a: l. 6-7, obumbrabit; obumbravit — l. 17, praecinti; praecincti et lu (?) — l. 35-36, indignatione; indignatio — l. 45, invocetur; vocetur — *P. 14b*: l. 1, significant; [lacuna] — l. 5, ab eo; *ab eo aliud* — l. 13, illas; [om.] — l. 30, thoro; *throno* (f. 9v) — l. 41, mundi; *omnis mundi* — l. 47, suscitavo; *suscitabo*.

P. 15a: l. 5-6, super; *supra* — l. 37, odore; odorem.

P. 16a: l. 18, feci; fecit (f. 10r) — l. 23, labruscas; labruscat — l. 30, et non; non — l. 34, malo; *male* — l. 47, vobis; [om.] (f. 10v) — *P. 16b*: l. 5, viri Iuda germen; *vir iuda germen* — l. 9, quod; *quid* — l. 34, au disse; [om.].

P. 17a: l. 29-30, respicientes; *non respicientes* (f. 11r) — l. 29-30, eveniunt; *deveniunt* — l. 37, qui; quia — *P. 17b*: 21-22, captivitatem; captivitate — l. 41, faciem; *carnem* — l. 45, precipitavit; *precipitabit*.

P. 18a: l. 19, delectabimur; letabimur (f. 11v) — l. 21, vinculum; funiculum — l. 23, appropriet; appropriet — l. 25, Iniquitate; *Iniquitatem* — l. 39, isti; et isti — l. 41, appropriet; appropriet — l. 45, nostra; *nos* — *P. 18b*: l. 7, nuntiantur; nuntiat — l. 10, malum bonum; *malum bonum et bonum malum* — l. 12, dulcem... dulcem; *dulce... dulce* — l. 30, aliter; *aliter eos* (f. 12r) — l. 34, vosmetipsos; medipsos — l. 45, eis; ei.

P. 19a: l. 22, extendit; *et extendit* — l. 35-36, et tange; et ante — l. 36, facie; faciem — l. 37-38, precabatur; predicabatur — l. 44, acciderunt; occiderunt — *P. 19b*: l. 3, cessasse; cessare — l. 17-18, tribulationis; ambulationis (f. 12v) — l. 24, Levavit; Levabit — l. 25, militaria; miliaria —

l. 26, iussione; visione — l. 31, sibilo qui; *sibi loqui* — l. 33, Brittanos; obritanos.

P. 20a: l. 15, Explicit liber secundus; [om.] — l. 26, edificavit. Rogemus; *edificavit, sub quo hanc visionem se propheta vidisse testatur. Rogemus* — *P. 20b*: l. 6, secuto; *sicuti* (f. 13r) — l. 13, angeli; et angeli — l. 15, fit; *sit* — l. 20, clamabat; clamabant — l. 24, super; iuxta — l. 26, Seraphin; super ill seraphin — l. 27, quia; *qui* — l. 29, prerogativa; *eorum prerogativa* — l. 34, enim; *autem* — l. 37, sex; *sex ale* — l. 39, in his; [om.] — l. 44, illi; *ulli*.

P. 21a: l. 2, qui audistis nos; *quia dii estis vos* — l. 6, prima; ea prima — l. 9, dicebant; dacebant — l. 14, Spiritus; et spiritus — l. 20, verus; *ut verus* — l. 20, ubique; *ubique esse* — l. 38, adnissus; adnissus — l. 39, ipse; *ipsam* (f. 13v) — *P. 21b*: l. 12, moti sunt quae; *motisque* — l. 41, Dominum; deum.

P. 22a: l. 18, forcipem; *forcipem faciunt* — l. 33, potest; poterat (f. 14r) — l. 38, sive; sue — l. 41, qua; quo — *22b*: l. 1, nobis; *ex nobis* — l. 15, convertatur; convertetur — l. 21, perire; periret — l. 26, Fiat; Fuit — l. 29, ne videant; [om.] — l. 33-34, relinquetur; delinquetur.

P. 23a: l. 2, dereliquatur; delinquetur — l. 9, fuerat; fuerit (f. 14v) — l. 20, principis. Quoniam; *principis sicut terebintus et sicut quercus que probicit fructus suos. Quoniam* — l. 24, a; *et* — l. 34, idola; *idolo* — l. 41, est; [om.] — l. 43, ante faciem; *a facie* — *P. 23b*: l. 1-2, filium; [om.] — l. 2, salomonis et; *salomnis. hec vero due habitabant circa ierusalem et* — l. 3, Sequimur; *Sequamur* — l. 6, regia; *regi* — l. 8, Hierusalem cum Siria; ierusalem — l. 38, inierunt; inierint (f. 15r) — l. 46, sichubi; sic ubi — l. 47, (h)occursum; occursum.

P. 24a: l. 11, quasi; per quasi — l. 30, Siriam; *siria* — l. 30, habeat; habebat — *P. 24b*: l. 11, Achaz; agaz (f. 15v) — l. 19, bomeliae; romelie — l. 30, tibi; [om.] — l. 32, terra; *terram* — l. 36, audiuntur; *audiantur*.

P. 25a: l. 22, molestis; *molesti* — l. 38-39, Virgo de spiritu sancto, virgo in; *de spiritu sancto virgo. virgo ante partum. virgo in* — *P. 25b*: l. 5, comprobatur; probatur (f. 16r) — l. 7, esse; esset — l. 13, operam; opera — l. 26, excedet; *excedat*.

P. 26a: l. 7, captivabit; captivabit — l. 43, omnes; *omnemque* (f. 16v) — l. 45, bovem; *boum* — *P. 26b*: l. 4, pecudum; pecodum — l. 5, vaccam; baccam — l. 10, silvestrem; silvestram — l. 16, arcu; arcus — l. 30, conculcationem; *in conculcationem* — l. 35, sariantur; satientur — l. 36, fit; *sit* — l. 37, vepres; *vel vepres* — l. 37-38, intelligunt; intelligere — l. 47, humanis; *humanis verbis*.

P. 27a: l. 14, commendat? Quid; commendatur. Quod (f. 17r) — l. 19, priusquam; *postquam* — l. 26, abeamus; *babeamus* — l. 47, ignora; *ignorant* — *P. 27b*: l. 9, alarum; alterum — l. 27, assumpsit; sumpsit — l. 30, super; desuper — l. 33, non; [om.].

P. 28a: l. 11, gentis; tentis (f. 17v) — l. 25, et illos; *illos* — l. 35-36. Loquentur; *Loquantur* — *P. 28b*: l. 14, cum filium; *consilium* — l. 18, illud; *illos* (f. 18r).

P. 29a: l. 14, mihi dedit; michi — l. 27, vos; nos — l. 38, Adhuc; *ad hoc* — l. 42, a Deo responsa quaeratis; a Deo credatis [*canc. a*] — *P. 29b*: l. 3, Deum; dominum — l. 9, Idem; *Idest* — l. 42, suscipit; *suspiciet* (f. 18v).

P. 30a: l. 15, Zabulon; *zabulon et* — l. 29-30, Genesareth; *genesare* — *P. 30b*: l. 7, in; [om.] (f. 19r) — l. 20, tenebris; tenebras — l. 27-28, sobole; sobolo — l. 35, ille; illa.

P. 31a: l. 12, Hiedeon; gedeon — l. 19-20, cum tumultu: [om.] — l. 23-24, quidem quia; *quid est? quia* (f. 19v) — l. 27, legitur; *tegitur* — *P. 31b*: l. 7, non; [om.] — l. 25, est; [om.] — l. 26, dato; *dabo tibi* — l. 32, habitavit; habitabit — l. 37, Zelus; Zelus enim — l. 38, faciet; facit — l. 45, Explicit liber III; [om.] — l. 48, sciet; scies.

P. 32a: l. 34, odoriferas; et odoriferas (f. 20r) — l. 35, Hos; *Nos* — l. 39, Siriam; Siri — *P. 32b*: l. 29-30, et dignus qui; [om.] — l. 31, respicere; despiciere — l. 36, erunt; erit.

P. 33a: l. 5, populus omnis; *populus omnes* (f. 20v) — l. 23, reversa; versa — l. 36, declinabit; declinavit — *P. 33b*: l. 2, parcit; parceret — l. 7, conversus; conversi — l. 18, omnis; *omnes* — l. 35, adversus; adversum (f. 21r).

P. 34a: l. 5, super vos; superbus o — l. 15, quin; quanti — l. 44, hoc; [om.] — l. 46-47, internitionem eius; *internicionem eius mucro desevit* — *P. 34b*: l. 1, ut; ut de — l. 2, ut; non ut — l. 30, abstuli; abstulisti (f. 21v) — l. 43, in; [om.] l. 44-45, detraxit; *retraxerit* — l. 45, munitissimas; minutissimas — l. 48, repperisset; peperisset.

P. 35a: l. 4, ad; [om.] — l. 25, cognoscite; *agnoscite* — *P. 35b*: l. 5, famae; *sanie* (f. 22r) — l. 10, vepres; vepres eius — l. 14, consumetur; consumentur — l. 22, Factum; *Factus* — l. 32, ignem; igne — l. 34, sequi; *si quis* — l. 39, adiecit; *adiciet* — l. 39, fuerunt; *fuerint* — l. 41, eo; eos — l. 44, sanctus; *et sanctus*.

P. 36a: l. 5, Siriae, assirie — l. 33-34, inundabit; inundavit (f. 22v) — l. 35, breviata; adbreviata — l. 35, Diliges; Dilige — l. 38, universa: tota — l. 39, prophetiae; *prophete* — l. 40, hii qui; iniqui — l. 44, haec; [om.] — l. 48, Adhuc; *adhuc enim* — *P. 36b*: l. 10, Assirius ireris; assiriorum userit — l. 15, veniet super; superveniet — l. 16, iniquitate; *iniquitates* — l. 18, Madianin; *madian in* — l. 46, tenere; tenebre — l. 48, commendavit; *commendabit*.

P. 37a: l. 9, devastavit; devastabit (f. 23r) — l. 30, tantum; *tantum diei* — l. 33, videns; *videns super* — *P. 37b*: l. 17, superba; *omnis superba* — l. 31, et; et in — l. 46, est; [om.]

P. 38a: l. 13, Dominum; deum (f. 23v.) — l. 19, Dominum; deum — l. 21, Non; Non enim — l. 44, enim; etenim — *P. 38b*: l. 34, suorum;

suorum; suorum — l. 10, lumborum; labiorum — l. 34, bobe; bove (f. 24r) — l. 36 vagos; et vagos — l. 38, oves; *ovis*.

P. 39a: l. 16, ideo; *idest* — l. 22, quae; qui — l. 34, eo; ea — l. 37-38, gloriosus; *gloriosum* — l. 45, Senaar; senator — *P. 39b*: l. 3, convertuntur; *converterentur* (f. 24v.) — l. 13, Omne; *Omnes enim* — l. 29 et hostes Iuda peribunt, et Efraim non eumlabitur Iudam; [om.].

P. 40a: l. 1, famis; *sonus* — l. 10, permittant; *promittant* — l. 18, calceati; calvati — l. 23, sunt; est — l. 27, Levavit; Levabit — l. 37, loquebatur; loquebantur (f. 25r) — l. 44, quando; quando israhel — l. 45, varia; *vana* — *P. 40b*: l. 3, reppromissionis; promissionis — l. 5, dicetis; dicens — l. 11, Domino; domine — l. 23, agam et; *agam. quicquid agam: et*.

P. 41a: l. 4-5, exaltavit; exaltabit; l. 10, vos; nos — l. 18, laudabo; *lauda* (f. 25v) — l. 21, Explicit liber III; [om.] — l. 37, mundum significat (*bis*); mundum significat (*semel*) — l. 48, vocari; *vocavi* — *P. 41b*: l. 2, Ea enim; Etenim — l. 11, Cyrum; circum — l. 19-20, videlicet; videlicet — l. 21, sedebit; *sedebat* — l. 40 precepit; precipit.

P. 42a: l. 2, ideo suae: *ideo quia dominus exercituum a sumitate celi de secreto sue* — l. 20, magistri; *magistri et discipuli* (f. 26r) — l. 33, ad mortis; *mortis* — *P. 42b*: l. 9, timere; timore — l. 27, dolores; *dolores cordis* (f. 26v) — l. 30, ipsos; *se ipsos*.

P. 43a: l. 4, habitabant; habitant — l. 8, earum; eorum — l. 36, mala; *malas* — l. 45, dicatur; dicitur — l. 46, servientis; *servientis exercitus* — l. 48, querant; [om.] — *P. 43b*: l. 16, tantus; tantum (f. 27r) — l. 21, et furor; furor — l. 34, violabuntur; volabuntur — l. 36, populus; *populus* — l. 36, ea; eo.

P. 44a: l. 8, mors; *et mors* — l. 15, trucidabuntur; *cruciabuntur* — l. 24-25, qui qui; *qui* — l. 36, frumentum; *qui frumentum* — *P. 44b*: l. 2, desevient; deseviunt (f. 27v) — l. 9, letitiae; *bestie* — l. 23, eius; [om.] — l. 47, modo; *et modo*.

P. 45a: l. 13, quidam; quidem — l. 35, praedicata; *predicta* (f. 28r) — l. 38, eo; eos — l. 44, vehiculis; [om.] — *P. 45b*: l. 7, salus; *salvus* — l. 9, suam; suum — l. 18-19, terram; aeram — l. 27-28, priusquam; *postquam* — l. 35, Sic; *Sic enim* — l. 43-44, deterit; *dederit* — l. 44, concussionem; confusione.

P. 46a: l. 17-18, illidentur; *illi dicuntur* (f. 28v) — l. 37, morte; *mortem* — l. 40, civitates que; *civitatesque* — *P. 46*: l. 32, dicantur; dicuntur (f. 29r).

P. 47a: l. 5, monte; sede — l. 27, supergrediens; super gradiens — l. 42, hoc; [om.] — l. 44, potui; potero — *P. 47b*: l. 4, et; [om.] (f. 29v) — l. 34, fames; *santes* — l. 46-47, uncinis; uncis.

P. 48a: l. 30, delere; dolere — l. 38, (in); [om.] — l. 40, hereditabitur terra; *hereditabunt terram* — *P. 48b*: l. 1, diaboli; diabolis (f. 30r) —

l. 6, praeparent; prepararent — l. 13, congregationibus; *congregationibus sanctorum* — l. 38, decore; *decore et*.

P. 49a: l. 5, multa; *multa tempora* — l. 45, regulis; *regulus* (f. 30v) — *P. 49b*: l. 24, enim; [om.] — l. 28, pauperes populi eius; [om.] — l. 32, devastavit; devastabit — l. 45, quod; *quid*.

P. 50a: l. 45, insaniunt. Hic; insaniant. *hii* (f. 31r) — l. 39-40, confidebat; considebat — l. 43, et; [om.] — l. 43, quia; quare — *P. 50b*: l. 7, barba radetur; barbara detur — l. 25, devastatione; *devastationem* — l. 35, Iude; *inde* (f. 31v) l. 44, clamat; clamabat.

P. 51a: l. 5, Oranaim clamorem; *oronaim* clamore — l. 12, Nemrim; membrim — l. 17, quod; *quoddam* — l. 24, illud; istud — *P. 51b*: l. 19, quin; quanti (f. 32r) — l. 31, petra; *de petra* — l. 44, fugere; *figere* — l. 46, concilium; consilium — l. 47, noctem; nocte.

P. 52a: l. 3, est enim; est — l. 21, quaerens; queres — l. 29-30, remunerabitur; *remunerabit* — l. 40, vertere; avertere (f. 32v) — l. 41-42, expediret; expedires — l. 46, Babiloniis; babilonis — *P. 51b*: l. 11, eas; eos — l. 40, solitus; *solitus erat*.

P. 53a: l. 1, quiescant; quiescat — l. 12, ingredieretur; *ingredietur* — l. 24, gloria; *omnis gloria* (f. 33r) — l. 27, annos; *anni* — l. 34, Explicit liber V; [om.] — *P. 53b*: l. 5, miricae... gregibus; *mirifice*... regibus — l. 6, greges; reges — l. 18, sic; sicut — l. 34, reliquis; *reliquitis* — l. 40, pinguedo carnis eius marcescet; pinguent carnes eius emarcescent.

P. 54a: l. 7, vel; aut (f. 33v) — l. 13, omnes; *omnes eos* — l. 46, conversis; *conversi sunt* — l. 46-47, derelictis; derelictis israhel — *P. 54b*: l. 1, ad; *et ad* — l. 2, de; [om] — l. 20, onus; *unus* — l. 31, dolebit; dolebis (f. 34r) — l. 42, uva; una.

P. 55a: l. 7-8, ut multitudo; et multitudinis — l. 11, increpabit; increpavit — l. 18, quod; *quidem* — l. 19, sed; *secundum* — l. 22, sint; *sunt* — l. 25, multarum, Sonabunt; multarum. Sonabunt enim populi sicut sonitus aquarum multarum. Sonabunt — l. 28, Increpabit; Increpavit — l. 33, tempestate; tempestatem. — *P. 55b*: l. 2-3, alarum; ararum (f. 34r) — l. 4, mendacia; mendacio — l. 24, vellet; vellent — l. 25, Item; *Ite* — l. 27, est non; *non est* — l. 30, Quas; *Quos* — l. 31, Item; *Ite*.

P. 56a: l. 5, tunc; *tunc et* — l. 16, quid; *quod* — l. 17, quotus; *quo totus* — l. 25, serenus; fereus — l. 33, messem; messes (f. 35r) — *P. 56b*: l. 6, ramusculis; *ramusculi* — l. 39, commovebuntur; movebuntur.

P. 57a: l. 8, tota; [om.] — l. 28, haec; ex (f. 35v) — l. 29, quoniam; quod — l. 31-32, filium adversus socrum; *filium adversus patrem suum. et filiam adversus matrem suam. et nurus. adversus socrum* — l. 34, visceribus; *visceribus eius* — l. 35, alii; *aliis* — *P. 57b*: l. 2, noluerunt; noluerint — l. 15, marcescet; emarcescet — l. 16, alveus; albeus — l. 41, aquarum; aque (f. 36r).

P. 58a: l. 8, aquae; aques — l. 10, piscantur; *piscant* — l. 30-31,

Putates; putantibus — l. 32, stultum; *stultam* — l. 44 terra; *vestra* — *P. 58b*: l. 5, religionem; *religionem tenere* — l. 19, quia; qua (f. 36v) — l. 21, siquidem; quidem.

P. 59a: l. 12, imbelles; imbellos — l. 27, Terraque; *Terra quidem* — l. 32, quod; *quid* — l. 40-41, una lingua; maligna (f. 37r) — l. 43, Unaque; Unde quidem — *P. 59b*: l. 2, nos; [om.] — l. 9, unaquaeque; unaquaque — l. 15, Domini; [om.] — l. 16, Domino; *domini* — l. 26, Ihesum; *Ihesus* — l. 28, hic; his — l. 28, et; *et in*.

P. 60a: l. 8, in muneribus; muneribus — l. 31, corrigit; *corrigit* (f. 37v) — l. 38, Assirios et intrabit; [om.] — l. 46, Deum; dominum — *P. 60b*: l. 8, manum; *manuum* — l. 13, solus; solum — l. 20, manum: *manuum* — l. 22, autem; *enim* — l. 23, facit; *fecit* — l. 29, misset; *misisset*. — l. 36, Thartan; Thartan — l. 41, Thartan; thartan — l. 46, servititem; servitatem.

Pag. 61a: l. 3, utebantur; induebantur (f. 38r) — l. 13, incedere; incidere — l. 23, iuvenum; iuvenum — l. 24-25, natibus ad; et manibus — l. 34, suam; sui — *P. 61b*: l. 17 liberare; *liberaret* — l. 19, nos; [om.] — l. 31-32, turbine; turbine (f. 38v) l. 38, manifestant; manifestat.

P. 62a: l. 24, obsessam; *et obsessam* — *P. 62b*: l. 5, Medii; medis — l. 9, quid; *quod* (f. 39r) — l. 12, et; [om.] — l. 21, quaecumque; quodcumque — l. 33, dissipat; dissipaveris — l. 40, quia sileo; *quasi leo* — l. 40-41, super; sed per — l. 47, festinat; festina.

P. 63a: l. 15, multi; *multis* — l. 17, mundum; nitidum — l. 19, annuntiari; nuntiari — l. 24, Incipit libir septimus; [om.] — l. 27, Custos quid de nocte? (*bis*); Custos quid de nocte? (*semel*) — l. 32-33, expugnant; *expugnaverunt* (f. 39v) — *P. 63b*: l. 22, querite, fugite; *querite, Fugite noctem, Fugite* — l. 38, Arabes; trahes.

P. 64a: l. 10, in anno; anni — l. 23, mundo; *mundi* (f. 40r) — l. 33, et; [om.] — *P. 64q*: l. 6, tectum; *tecta* — l. 11, Ubi quoque ut video; *Tibi quoque video* — l. 12, superbisti; supervisti — l. 17, pariter; *pariter omnes* — l. 26, a me; [om.] — l. 29, enim; [om.] — l. 43-46, in valle... exercitum; [om.] (f. 40v).

P. 65a: montem. lam; *montem elam* — l. 33, apertum; *opertum* — l. 45, et qui; *qui* — l. 48, vos; nos — *P. 65b*: l. 20, fletum et; fletum (f. 41r) — l. 42, Deus; [om.].

P. 66a: l. 19, erit; errant — l. 28, nationes; regiones — l. 36, rota; *rotam* — l. 36, erit; *erunt* — *P. 66b*: l. 1, sacerdotem; *sacerdotes* (f. 41v) — l. 28, qua; qui — l. 35, omnem; [om.].

P. 67a: l. 7, exercituum; [om.] — l. 10, pependerat; penderat — l. 11, Auferetur; *Aufertur* — l. 44, semen; seminis (f. 42r) — *P. 67b*: l. 8, potes; potest — l. 25, Sidonii; idonii — l. 37, profuerit; fuerit — l. 41, institores; *institutores*.

P. 68a: l. 14, conturbavit; *conturbabit* (f. 42v) — l. 16, cumulum; tumulum — l. 45, transdixerunt; transduxit — *P. 68b*: l. 9, domus; domos —

l. 12, qui; *quia* — l. 18 *quia*; qui — l. 35, Circumeat; circum meat (f. 43r) — l. 45, tuas; *suas*.

P. 69a: l. 20, amicos extitisse; amictis estitisse — *P. 69b*: l. 6, potest; *poterit* — l. 8, Incipit liber VIII; [om.] (f. 43v) — l. 12, disperget; disperdet — l. 16, Sic qui; sic his qui — l. 20, Babilone; *a babilone* — l. 26, dissipabit; dissipavit — l. 35, is; his,

P. 70a: l. 18, masculis; *masculi* — l. 21, est; [om.] — *P. 70b*: l. 2, quia; *qui* (f. 44r) — l. 3, istrionum; historionum — l. 23, medio; *in medio* — l. 23, Generaliter: *Generalis*.

P. 71a: l. 7, Dominum; domini — l. 22, Illi; *Illis* (f. 44v) — l. 28, sui; *sua* — l. 37, tormenta; *tormentorum* — l. 46, formidinis; fortitudinis — *P. 71b*: l. 12, corruet quoniam; *et corruet et non* — l. 15, Aperietur; *Aperientur*,

P. 72a: l. 2, hac; *hoc* (f. 45r) — l. 14, ignem; [om.] — l. 17, maior; *eis maior* — l. 27, Dominus; *Domine* — l. 28, et; [om.] — l. 39, obstinate; obstinebant — l. 45, alienarum; *alienorum* — *P. 72b*: l. 2-3, relinquat; *relinquant* — l. 7, pauperi; pauperis — l. 27, humiliabit; *humiliabis* (f. 45v) — l. 31-32, defendis; defendas.

P. 73a: l. 4, omnes; universas — l. 5, de; *et de* — l. 35-37, peribit; perhibuit (f. 46r) — l. 38, est; [om.] — *P. 73b*: l. 2, Iesus; [om.] — l. 3, illustratione; illustrationem — l. 6, principibus; *suis principibus* — l. 6, Expectavimus; *expectabimus* — l. 29, paleas, palea — l. 31-32, tormentorum; armentorum — l. 39, terram; terra — l. 48, detrahendam; detrahenda.

P. 74a: l. 10, solus; solum — l. 39, servis; de servis (f. 46v) — l. 45, in; et in — *P. 74b*: l. 4, in te; *in te domine* — l. 10, humiliabit. Incurvabit; humiliavit. Incurvavit — l. 16, hac; *hoc* — l. 45, semitam; *semita* (f. 47r) — l. 48, recedunt; recedant,

P. 75a: l. 2, tamen si; *tam et si* — l. 7, desiderabit; *desideravit* — l. 11, me; *te* — l. 28, iniqua; *inique* — l. 35, iudicaberis; *iudicaveris* — l. 41, ipsa. Et; *ipse. Et non* — l. 43, quia; *scio quia* — *P. 75b*: l. 1, iustitiam; iustitia — l. 11-12, zelantes populi; [om.] — l. 15, videbit; *videbunt* — l. 19-20, sed non ad momentum; *sed ad monitum* (f. 47v) — l. 26, devorabit; devoravit.

P. 76a: l. 1-2, resurgat; *resurgant* — l. 18, a; *et* — l. 34, quaerere et; querere — *P. 76b*: l. 7, mortui tui; mortui (f. 48r) — l. 10, gigantum; gigantium — l. 16, resurgent; *resurgant* — l. 19, nos; *vas* — l. 25, gigantum; gigantium — l. 34, revelabit; revelavit.

P. 77a: l. 22, magnum; [om.] — l. 25 inventus; *inventus est* — l. 47, quem; *quem dominus* (f. 48v) — *P. 77b*: l. 20, gradiar; gradior — l. 39, quid; *quod* — l. 45, impetu ad; *de radice*.

P. 78a: l. 3, proenie; progenie (f. 49r) — l. 7-8, et sic aeternae; *et si cetere* — l. 9-10, paucae; *pace* — l. 15, mensura; mensuram — l. 27,

patiatur; *patitur* — l. 32-33, genere; genero — l. 36, quando; quandos — l. 41, Christum; xpistum — *P. 78b*: l. 10, dum; *domine* — l. 12, sacrificabant; *sacrificant* — l. 32, requie sibi; requies ibi (f. 49v) — l. 34, messis; mensis — l. 41-42, maturescet; materescat — l. 44, pectores; *pectora*.

P. 79a: l. 15-16, accidentale; *occidentale* — l. 27, Clanget; Glanget — l. 38, Incipit liber nonus; [om.] — *P. 79b*: l. 5 secute; *sunt secute* — l. 5, tribu ortus; tribus orta — l. 16, in Domino exultabant; ideo exultabant (f. 50r) — l. 23, quia; [om.] — l. 44, iubente; iuvente (vivente?) — l. 47, in quo modo; quomodo.

P. 80a: l. 11, manum; *manu* (f. 50v) — l. 29, coronam; *corona* — l. 32, iudiciariam; iudicariam — l. 48, sicut; *sicut et* — *P. 80b*: l. 3, quod; *quid* — l. 23, avulsos; apulsos — l. 36, docebit; audibit — l. 39, avulsos; apulsos — l. 44, lactantes; *lactentes* (f. 51r).

Pag. 81a: l. 2, nobis; vobis — l. 11, loquetur; loqueretur — l. 16, gladio; *gladios* — l. 22, voluerunt; *noluerunt* — l. 27, inlaqueantur; *inlaqueantur* — *P. 81b*: l. 16, possumus; *posuimus* — l. 18, nostrum; vestrum (f. 51v) — l. 19, in; [om.] — l. 20, et; *ex* — l. 27, lapidem; [om.] — l. 30, mensuram; *mensura* — l. 38, Quum; *Quoniam* — l. 39, nobis; *vobis*.

P. 82a: l. 28, mendacium; *mendacem* — l. 43, sive; *sine* (f. 52r) — l. 48, quum; *quoniam* — *P. 82b*: l. 4, Coangustum est; *Coangustatum* — l. 11, ut; *aut* — l. 19, alienum; alienum est.

P. 83a: l. 22, nunc illud; *nunc hoc nunc illud* (f. 52v) — l. 38, iudicavit; *indicavit* — *P. 83b*: l. 39, phitonis; *pythonis* (f. 53r).

P. 84a: l. 21, tamen; *tam* — l. 23-24, superbia; *superba* — l. 28, vix; *vox* — l. 32, aere; are — *P. 84b*: l. 25, ab; [om.] (f. 53v) — l. 32, enim; [om.] — l. 36, contitione; *contritione*.

P. 85a: l. 8, ut; [om.] — l. 47, novit; nobit (f. 54r) — *P. 85b*: l. 2, fictori; *factori* — l. 17, intelligit; *intelliget*.

P. 86a: l. 9, qui; *quod* (f. 54v) — l. 13, qui; *quia* — *P. 86b*: l. 1, sanctificabitur; *sanctificabunt* — l. 14-15, confundentur et erubescunt; confundetur et erubescet — l. 16, fructum; fructus — l. 39, ignominiam; ignominia (f. 55r).

P. 87a: l. 3, noluentes; *nolentes* — l. 10, dereliquistis; *derelinquistis* — l. 25, Ierant; Hi erant — l. 28, et; neque — l. 30, in; [om.] — l. 36, Confisi sunt; Consciscunt — l. 39, in; [om.] — l. 47, gibbum; *gibbum* — *P. 87b*: l. 1, enim; [om.] (f. 55v) — l. 3, intellexit; intellegit — l. 3, est; [om.] — l. 23, quum; *quoniam* — l. 25, Egiptum; egipto — l. 48, fuerunt; *ferunt*.

P. 88a: l. 2, est; *est et* — l. 7-8, nostra; vestra — l. 30, reprobasti; *reprobastis* (f. 56r) l. 34, excelsa; *excelso* — l. 37, fragmentis; frumentis — *P. 88b*: l. 2, perforabit; perforavit — l. 23, velociore; veloces — l. 31-32, tumultum; *tumultum* — l. 38, equus; *equi* — l. 48, collam; *collem* (f. 56v).

P. 89a: l. 7, a; [om.] — *P. 89b*: l. 14, suum; *tuum* — l. 21, te; *a te* — l. 32, qua; que (f. 57r).

P. 90a: l. 25, sicut; sic — l. 46, sicut; [om.] (f. 57v) — *P. 90b*: l. 41, sanabit; *sanavit* — l. 44, Incipit liber decimus; [om.].

P. 91a: l. 1, quasi; [om.] — l. 3, nihili; nichilo — l. 24, inter; *inter eius* (fol. 58r) l. 28, Sicut: *sic est* — l. 30, postquam; *qui postquam* — l. 32, in; *vi* — l. 32, homines; *hominem* — l. 34, nihili; nichilo — l. 39-40, stringebantur; frangebantur — *P. 91b*: l. 5, itur; igitur — l. 24-25, hac... devorantis; [om.] — l. 34, ideoque; ideo — l. 37, percussus; persectus (f. 58v).

P. 92a: l. 15-16, dicitur; dicit — l. 24-25: sulphuris; *sulphuris erit* — l. 38, inclinavit; *inclinabit* — l. 48, Pharaoni; *pharaonis* — *P. 92b*: l. 6, confisi; confusi — l. 10, Domino; deo (f. 59r) — l. 32, et; [om.] — l. 35, multitudine; multitudo — l. 42, nisi a Domino; *est nisi a deo* — l. 45, quia; quid — l. 48, eos liberabit; eorum eos liberavit.

P. 93a: l. 9, liberabit; liberavit — l. 26, rennerint; *rennerit* — l. 29-30, domus; *vobis domus*, (f. 59v) — l. 47, qui; quia — *P. 93b*: l. 21, Haec; *hec enim*; l. 26, quid volo nisi ut; quam volo ut — l. 37, is; his.

P. 94a: l. 2, iudiciarias; iudicarias (f. 60r) — l. 25, sunt; *sint* — l. 25, monstratur; demonstratur — l. 29, vacuum; vacue — *P. 94b*: l. 1-3, et... dicebant; [om.] — l. 5, apostoli; *apostolis* — l. 30, fertile; *fertili* (f. 60v) — l. 31, spine; spina — l. 44, indefinita; *indefinite*.

P. 95a: l. 3, Iudea; iude — l. 6, opulentas; opulentos — l. 10, deflutes; *defluentes* — l. 18, maius; *magis* — l. 21-24, nulli... peperit; [om.] — l. 26, urbis; verbi — l. 31, factum; factus — l. 33, et; [om.] — l. 36, habitabit; habitavit — l. 44, grecum; *gregum* — *P. 95b*: l. 11, reputabitur; reputatur (f. 61r) — l. 12, quum; *quoniam* — l. 28, descendunt; descendent — l. 46, de caelo [om.] — l. 48, bobus; *bovis*.

P. 96a: l. 12, Sperantes; *Sperntes* — l. 22-23, expectavimus; expectamus (f. 61v) — l. 32, te; [om.] — l. 46-48, ab... vindictam [om.] — *P. 96b*: l. 3, predatores; predatores — l. 9-10, habitavit; habitabit — l. 10, iudicio; [om.] — l. 16, Quem; *Que* — l. 22, veniet; *venerit* — l. 23, fidem; fides — l. 24, et scientiae; scientiae.

P. 97a: l. 4, inquiens; *inquiet* (f. 62r) — l. 10, sint; sunt — l. 16, vocetur; *vocentur* — l. 29, tuas; tuos — l. 33, ubique; ubicumque — l. 39, devorabit; devoravit — *P. 97b*: l. 3, devorabit; devoravit — l. 30, habebis; *habetis* (f. 62v) — l. 43, Qui; *Quia*.

P. 98a: l. 24, decore; *decorem* — l. 36, dicebant; dicebant — l. 40, nisi; [om.] (f. 63r) — *P. 98b*: l. 5-6, nostrae; vestre — l. 11, est; [om.] — l. 19, terra; *terrae* — l. 35, ponderatum; *ponderatum est* — l. 40, ostentat; ostendat — l. 41, latissimi et potentes; altissimi et patentes — l. 43-44, Romanorum; romanus.

P. 99a: l. 1, intrabit; arabia — l. 6-7, praevaleret; *praevalerunt* — l. 10-11, habitabat; *habitat* — l. 12, superioris; *superiores tabernaculi* (f. 63v)

— l. 15, tendebaris; *tenebaris* — l. 27, diripent; *diripient* — l. 31, vicinarum; *vicinarum gentium* — l. 41, noster; *nostra* — l. 48, eos et dedit eos; *eas et dedit* — *P. 99b*: l. 2, earum; *eorum* — l. 4, quae; qui — l. 7, locutus; nunc locutus — l. 13, sempiterni; sempiternam — l. 17, a; in — l. 22, ceole; *celo* — l. 29, cum; *quoniam* — l. 32, quia; qui — l. 34, Tabescunt; *Tabescent* (f. 64r) — l. 42, sententiis; *sententiis datis* — l. 45, caeli; *celi nomine* — l. 45, cum; *quoniam*.

P. 100a: l. 5, cum; *quoniam* — l. 15, et; [om.] — l. 22, in ea; *mea* — l. 25, iudicantur; iudicantur — *P. 100b*: l. 3-4, et... picem; [om.] — l. 5, non; [om.] — l. 6, eius; [om.] — l. 17, quando; quo (f. 64v) — l. 17-18, vindicetur; vindicantur — l. 29, esset; *essent* — l. 41, desolata; *desolata est* — l. 44, transitus; *transiens* — l. 47, nichili; *nichilum*.

P. 101a: l. 18, fine; *finem* — l. 25, est; [om.] — l. 37, Regem; [om.] (f. 65r) — *P. 101b*: l. 19, homines; hominem — l. 31, eius; qui.

P. 102a: l. 4, exultabit; exultavit — l. 5, germinabit et exultabit; germinavit et exultavit — l. 17, germinabit; germinavit (f. 65v) — l. 20, exultabit; exultavit — l. 33-34, debilia; debilius — l. 35, vester; noster — l. 39, sicut; [om.] — l. 47, fortiores; *fortiores eius* — *P. 102b*: l. 7, surdorum; surdorem — l. 12, surdi audiunt; [om.] — l. 14, cordi; *cordis* — l. 29, irrigarunt; irrigantur — l. 31, cubiculibus; *cubilibus* — l. 45, aquas; aqua (f. 66r) — l. 48, vadant; vadunt.

P. 103a: l. 6, oculi; *seculi* — l. 9, enim; *enim de* — l. 14, et; *sit* — l. 14, ut eos invadant qui de via exeunt; [om.] — l. 41, vales; *valeo* — l. 44, Incipit liber XI; [om.] — l. 46, est; est est — l. 46-47, quartodecimo; quarto — *P. 103b*: l. 6, Helchiae; zelchie (f. 66v) — l. 20, altare; alta re — l. 28, in; [om.].

P. 104a: l. 19, Ezechias; rex ezechias — l. 22, liberabit; liberavit — l. 29, comminatio est; comminatione — l. 33, Haec; Hec enim (f. 67r) — l. 41, liberabit; liberavit — l. 44-45, Sefarvahim; sefarvarim — l. 46-48, Quis... mea; [om.] — *P. 104b*: l. 5, lauda; *laudate* — l. 7, habitate; habitare — l. 12, potuerit; poterit — l. 16, Chelchiae; zelchie — l. 35, reliquii; *reliquiis*.

P. 105a: l. 9 correctionis; *correctionis* (f. 67v) — l. 13, parere; *parere et non valenti* — l. 16, magnum; *malignum* — l. 19, est; [om.] — l. 45, Deus; [om.] — *P. 105b*: l. 7, terra; terram — l. 12, regna; [om.] — l. 13, Dominus; deus — l. 32, et; [om.] — l. 35, elevasti, *exaltasti* — l. 36, levasti; elevasti — l. 45, omnes rivas; omnis.

P. 106a: l. 39, fecerim; *fecerunt* (f. 68r.) — l. 45, quorumcumque; quorumcumque — *P. 106b*: l. 8, impii; impiissimi — l. 9, secati; secati sunt — l. 20, tendis; *tendas* (f. 68v) — l. 26-27, naribus; auribus — l. 43, illud; *istud*.

P. 107a: l. 14, firmabitur pedem; *firmabunt pedes* — l. 24, Zelus; Zelum — l. 35-36, Protegam quae; *Protegamque* — l. 47, surrexerunt;

resurrexerunt (f. 69r) — *P. 107b*: l. 12, surrexerunt; resurrexerunt — l. 15, in; [om.] — l. 20, introivit; intravit — l. 36, superveniret; *super-viveret* — l. 40, mare; *mutare*.

P. 108a: l. 8, Fleritque; *Flevitque* — l. 47, consequentibus; sequentibus (f. 69v) — *P. 108b*: l. 7, ab; ad — l. 12, revertetur; *revertitur* — l. 14, reducatur; reducantur — l. 32, Dominum, deum — l. 48, terra; terram (f. 70r).

P. 109a: l. 5, suavitas; suabitas — l. 9, perit; *perit* — l. 14, habent; habere — l. 17-20, a vespere... me; [om.] l. 37, Quid; Quod — l. 43, Ad caelum respiciam te deprecabor; [om.] — *P. 109b*: l. 13, quid; quod — l. 15, tibi; [om.] — l. 25, praeteritam; preteritatem (f. 70v).

P. 110a: l. 7, nostrae; *nostrae in domo domini* — l. 16, videlicet; scilicet — l. 16, scriptum; dictum — l. 29, cognoscat generatio; cognoscant generatione — *P. 110b*: l. 3, Letatus est autem; letatusque est (f. 71r) — l. 7, apothecas; apothecam — l. 16, et incaute; incaute: et — l. 18-19, Regum; [om.] — l. 25, fuerunt; *fuerant* — l. 28-29, ostenderet; *ostenderit* — l. 40, in thesauris meis; [om.] — l. 46, exhibunt; egredientur — l. 48, dixit; dicit.

P. 111a: l. 1, ad Esaïam; [om.] — l. 2, dixit; ait — l. 3, veritas; verietas — l. 6, interrogavit; *interrogat* — l. 12, interrogare; introgare — l. 29-30, virtutes; virtutem (f. 71v) — l. 30, operationes; orationes — l. 34, de; [om.] — l. 39-40, Moysen; moyses — *P. 111b*: l. 15, concilium; consilium — l. 47, quid; *quidem* (f. 72r) — l. 48, foras; *feras*.

P. 112a: l. 7, fiunt; sunt — l. 20, tortuosus; artuosus — l. 23, currit; *currunt* — l. 37, Domini flavit; dei insufflabit — l. 40, manet; *stabit* — *P. 112b*: l. 5, Domini; dei (f. 72v) — l. 22, evangelizas Hierusalem; evangeliza syon — l. 22-23, Exalta noli; *exalta in fortitudine vocem tuam qui evangelizas ierusalem. Exalta noli*.

P. 113a: l. 2, illo; *ipso* — l. 8, igne; *quo* — l. 23, exaltatus; sublevatus — l. 34, erudit eum scientiam; et erudit eum scientia (f. 73r) — l. 41, cuncta eum; cunctarum — *P. 113b*: l. 8, stabilivit; stabilibit — l. 23, tamen; [om.] — l. 26, cadit; cadat — l. 36, Quid ergo; Quod igitur — l. 37, repperire; *repperiri* — l. 46, eas; [om.] (f. 73v).

P. 114a: i. 4, illud; illum — l. 6, queret; et queret — l. 25-26, audistis; audietis — l. 30, nichilum; nichili — l. 31, velut; *sicut* — l. 32, scrutatores; scrutatorem — l. 36, eos; eum — l. 42, prophetis; *prophetas* — *P. 114b*: l. 3, hominem; *hominum* — l. 3, et; [om.] — l. 8-10, velut... caelum; [om.] — l. 14-15, secretor scrutatores; *secretorum* scrutatorem — l. 20, Octavianus; Auctovianus — l. 20-21, huius mundo; *huiusmodi* — l. 24, eis; eo (f. 74r) — l. 25, indignationis; indignationes — l. 40, Audisti; *Audistis* — l. 41, set; *et*.

P. 115a: l. 3, militia; *militiam* — l. 7, autem; *enim* — l. 12, Liber VII; [om.] — l. 15, a Domino; domino — l. 16, transivit; transibit — l. 19,

laborabit; laboravit — l. 24-25, servierant; servi erant — l. 33, transiret; *transierit* — l. 39, humiliat et; humiliatus — l. 41, usque; *neque* — *P. 115b*: l. 9, currunt; *current* (f. 74v) — l. 23, et; [om.] — l. 24, iuventute; iuventa — l. 47-48, questiones; questionem.

P. 116a: l. 8, inter; in — l. 23-24, Transibat; *Transibit* (f. 75r) — l. 28, Sine; *Sive* — l. 31, fecerit; *fuerit* — l. 35-36, obstupuerunt; obstupuerunt — l. 41, clavis; *in clavis* — *P. 116b*: l. 5, a Domino; domino — l. 6, meum; [om.] — l. 9, Cyrum; circum — l. 13, Cirum; circum — l. 16, terra obstupuerunt; *terrae* obstupuerunt — l. 18, munita; *munitas civitates* — l. 22, viliter; *viriliter* — l. 44, tibi, et suscepit; *tui, et suscepi* (f. 75v) — l. 45, confundentur et erubescunt; confundantur et erubescant.

P. 117a: l. 8, faceritis; *facietis* — l. 20, terra; *terram* — l. 23, carnale; *caralem* — l. 26, declinas; *declines* — *P. 117b*: l. 16, es; eis (f. 76r) — l. 20-21, morientes; morientis — l. 36, inter; in — l. 45, eos; illos — l. 47, desertum; in desertum — l. 48, in rivos; rivos.

P. 118a: l. 1, et spina; spinam — l. 24, possunt; possint — l. 30, aperiet; aperuit — l. 34, accesserat; accesserant (f. 76v) — l. 48, ut; *et* — *P. 118b*: l. 1, semper; *utile* — l. 2, pietate; qui pietate — l. 3, et ulmus; ulmus — l. 10, eas; eos — l. 16-17, recipias; accipias — l. 23, facit; *fecit* — l. 28, nobis; vobis — l. 39, et; [om.] — l. 41, Ait; Aut. — l. 44, probabimus; probavimus — l. 47, et defensionis; [om.].

P. 119a: l. 6, priora; [om.] (f. 77r) — l. 24-25, subsistendi; sistendi — l. 34, iustus; iustum — l. 38, quisquam; quicquam — *P. 119b*: l. 19, predicans; predices (f. 77v) — l. 30, praedicari; predicare — l. 43, simulacrum; *simulacra*.

P. 120a: l. 13, somnum; somnu — l. 16, virtus; *virtus, anima* — l. 19, spiritum; *spiritum meum* — l. 24, gentes; *gentibus* — l. 29, confessi; *confessi sunt* — l. 31, cura; cure — l. 42, vade; *inquit, vade* (f. 78r) — l. 44-45, qui calamos quassat onerabant; *calamos quassatos conterebant: qui sic peccatores penitentis honerabant* — *P. 120b*: l. 5, occidere; *occideret* — l. 10, meum; [om.] — l. 10, mihi; *michi modo* — l. 29, te; [om.] — l. 47, nascuntur et quae germinant; germinant et nascuntur.

P. 121a: l. 1, eam; ea — l. 3, ei; eis (f. 78v) — l. 12, Patris; *et patris* — l. 16, Deus; [om.] — l. 35, factae; *facta* — l. 40, et; [om.] — *P. 121b*: l. 9, fin orbis; fines — l. 11, vocavit; vocabit — l. 41, suscitabit; suscitavit (f. 79r) — l. 44, asorbebo; obsorbebo — l. 45-46, gramen; germen.

P. 122a: l. 29, suavitatis; suabitatis — l. 42, populus; *populum* (f. 79v) — *P. 122b*: l. 35, direptus; directus — l. 44, de; *boc* de.

P. 123a: l. 2, meos; [om.] — l. 11, magnificares; *magnificant* — l. 14, ea; *eam* — l. 17, Domini; dominus (f. 80r) — l. 25, multarum; multorum — *P. 123b*: l. 6, sunt; *sunt sub* — l. 22, et; [om.] (f. 80v).

P. 124a: l. 31, Ite; te — *P. 124b*: l. 1, iustificentur et audiant; *et iustificentur* et audient — l. 6-7, Dominus; [om.] (f. 81r) — l. 20, gentes;

o gentes — l. 36, Deus Iudaei; *Dent iudei* — l. 28, pactum; [om.] — l. 31, hoc; *hac* — l. 32, sunt; *sint* — l. 35, mei; *mei estis*.

P. 125a: l. 5, et ego Deus; [om.] — l. 18 et; [om.] — l. 21, volueso; *voluero* — l. 30, quid; *que* (f. 81v) — l. 46, et; [om.] — *P. 125b*: l. 2, ego facio; *faciam* — l. 23, priora; *priorum* — l. 36, maris; *mari* — l. 40-41, glorificaverunt; *glorificabunt*.

P. 126a: l. 11, tibi; *tibui* (f. 82r) — l. 29, Misericordiam; *Misericordia* — l. 41, observando; *obsecrando* — l. 48, et; *ut* — *P. 126b*: l. 7, Deus; [om.] — l. 8, legis; [om.] — l. 9, ea; *ex* — l. 22, dicat; *dicas* (f. 82v) — l. 28, populo; *domino*.

P. 127a: l. 1, vocavit; *vocabit* — l. 8, aquas; *aqua* — l. 14, placuit; *plantavit* — l. 20, sitientem; *ficietem* — l. 30, Erit; *Erunt* — l. 41, inscriptum; *inscripto* (f. 83r) — l. 45-44, roborabit; *roboravit* — l. 47, Dominum; *et dominum* — *P. 127b*: l. 2, eius; *tuus* — l. 3, absque; *et absque* — l. 14, ego; *et ego* — l. 25-26, conturbamini; *conturbemini* — l. 26, et [om.] — l. 31, scribere; *scribe*.

P. 128a: l. 1-3, ipsorum... idolorum; [verba repetita] (f. 83v) — l. 6, visu, *et visu* — l. 32, quercum, *quercus* — *P. 128b*: l. 6, liberabit; *liberavit* — l. 12, et; [om.] — l. 26, misericordiam; [om.] (f. 84r).

P. 129a: l. 18-19, habitaveris; *habitaberis* — l. 44, omnia; *omnibus* (f. 84v) — *P. 129b*: l. 1, reedificaberis; *reedificaveris* — l. 2, fundaberis; *fundaveris* — l. 17-18, reedificaberis, *reedificaveris* — l. 18-19, *Ciro...* fundaberis; [om.] — l. 20, Ezra; *esda* — l. 22, se; [om.]

P. 130a: l. 22-23, tibusque; *tibique* (f. 85r) — l. 23, certior fieres; *celsio faceres* — l. 28, propter; *preter* — l. 40, solus; *solum* — *P. 130b*: l. 22, Incipit liber XIII; [om.] — l. 30-31, reedificaberis; *reedificaveris* — l. 31, fundaberis; *fundaveris* (f. 85v) — l. 32-33, perfundant; *fundant* — l. 36, meis ne; *ut*.

P. 131a: l. 1, paret [pariet]; *parit* — l. 4, de; [om.] — l. 4, liberabit; *liberavit* — l. 10, eos; *eum* — l. 16, dicet; *dicit* — l. 27, edificabit; *edificavit michi* — l. 35, sequimur; *sequamur* — *P. 131b*: l. 5, Dei, *deus* — l. 9, facit, *fecit* (f. 86r) — l. 14, proienie; *progenie* — l. 29, multitudinem; *multitudni* — l. 3, Ipse; *omnia. ipse* — l. 39, deviabit; *deviavit* — l. 39-40, edificabit; *edificavit*.

P. 132a: l. 24, cetera infra posita; *ceteras infra positas* — l. 36, enim; [om.] (f. 86v) — *P. 132b*: l. 28, lignum; *signum* — l. 30, consiliamini; *consolamini*.

P. 133a: l. 13, sperno, sermo (f. 87r) — l. 17, Deum qui; *deum* — l. 20, ille; *illi et* — l. 31, omne; *omnia* — *P. 133b*: l. 14, Ergo; *Ego* — l. 19, enim; [om.] — l. 24, iustificabuntur; *iudicabuntur* — l. 28, sunt; *sunt honeri* (f. 87v).

P. 134a: l. 6, est; [om.] — l. 10, Mulum; *multum* — l. 13, infirmabuntur; *infirmabuntur* — l. 16, duceretur; *ducentur* — l. 18, meo; *modo* —

l. 20, senectam; *nectam* — l. 28, humeris; *humeris suis* — l. 31, (ex)audiet; *audiet* — *P. 134b*: l. 12-14, qui per se ambulare; *quia ipse perambulavit* (f. 88r) — l. 16, potest; *potens* — l. 23-24, novissam; *novissima* — l. 31, audietis; *audistis*.

P. 135a: l. 12, volavit; *volabit* — l. 20, Non elongabitur; *ne elongabitur* — l. 39, solium; *solum* (f. 88v) — l. 40-41, vocaberis; *vocaveris* — *P. 135b*: l. 16-17, vocaberis; *vocaveris* — l. 37, intra in: *intra* — l. 38, vocaberis ultra domina; *vocaveris ultra domino* — l. 41, ei; *eis* — l. 41, senem; *senes* — l. 45, recordatus; *recordata*.

P. 136a: l. 12, te; [om.] (f. 89r) — l. 24-25, habitans; *habitas* — *P. 136b*: l. 10, qui; *quia* — l. 27, raborasti; *laborasti* — l. 35, prunae; *pruna*.

P. 137a: l. 6, astrologi; *aristologi* — l. 15, prunes; *pruna* — *P. 137b*: l. 4, a; *ad* (f. 90r) — l. 12-13, mandaverunt; *mandavi* — l. 14, annuntiatis; *annuntiastis* — l. 26, audita; *audito* — l. 38, dices [om.]

P. 138a: l. 16, laude; *lauda* (f. 90v) — l. 24, praevaricaberis; *praevaricaveris* — l. 28, prodere; *perdere* — *P. 138b*: l. 26, me; [om.]

P. 139a: l. 26, quasi; *sicut* (f. 91r) — l. 30, Deus; [om.] — l. 31, qui; *quia* — l. 39, custodire; *custodiri* — *P. 139b*: l. 10, et; [om.] — l. 12, sitierunt; *sitierit* — l. 15, impiis; *impii* — l. 30, sitierunt; *sitierit* (f. 91v).

P. 140a: l. 6-7, Israel, *quia*; [om.] — l. 19-20, feriuntur; *feruntur* — l. 24-25, matris mei; *matris mee* — l. 42, manifestavit (f. 92r) — *P. 140b*: l. 18, bona; *bona opera* — l. 19, horum; *opus* — l. 22-23, Iacob ad eum; *eum ad Iacob* — 26, ut sis; [om.]

P. 141a: l. 6, est; *es* — l. 10, et; [om.] — l. 26, animarum; *animam* (f. 92v) — l. 34, consurgens; *consurgens* — l. 41, dampnati; *dampnasti* — *P. 141b*: l. 15, ante; *aut* — l. 18, montes; *gentes* — l. 31, a [om.] — l. 36, dices; *dicientes* — l. 38, tenebat; *tenebant*.

P. 142a: l. 7, aqua; *aquam* (f. 93r) — l. 22, incedent; *incedunt* — l. 27, Dominus populum; *dominum* — l. 33, ad; *et* — *P. 142b*: l. 1, spiritus; *spiritu* — l. 18, Quia; *qui*.

P. 143a: l. 7, angusta; *anguste* (f. 93v) — l. 9, tuis; *tui* — *P. 143b*: l. 2, habet; *habuit* (f. 94r) — l. 10, quae; *qui* — l. 15-16, humeros; *humeros* — l. 31, tuos; *tuas* — l. 42, sub; *que sub*.

P. 144a: l. 7, nisi; [om.] — l. 14, aut; *dat* — l. 16, dicet; *dicit* — l. 21, cibabo, *civabo* (f. 94v) — l. 42, cibabo; *civabo* — *P. 144b*: l. 5, inebriabuntur; *inebriantur* — l. 22, conquirerentur; *consequerentur* — l. 27, Respondit; *Respondet* — l. 40, venditi; *venditi estis* (f. 95r).

P. 145a: l. 2, Cuncti; *Cunctis* — l. 5, possim; *possit* — l. 8, ponam; *et ponam* — l. 8, et; [om.] — l. 10, saccum; *siccum* — l. 16, etenim; *enim* — l. 33, Incipit liber XIII; [om.] — *P. 145b*: l. 17, haberem; *habere* (f. 95v).

P. 146a: l. 8, Confundantur; *Confundentur* — l. 11-22, contradicet;

contradicit — l. 22, qui; *quia* — l. 28, iudicat; *iustificat* — l. 33, loquimur; *loquamur* (f. 96r) — l. 37, Quid: *Quis* — l. 39, quia; *qui* — l. 40, quia; *qui* — P. 146b: l. 3, comedit; *comedet* — l. 5, non: *eorum non* — l. 8, timorem; *timore* — l. 26, in: [om.] — l. 27, factum; factus — l. 38, in; [om.].

P. 147a: l. 6, estis; [om.] — l. 17-18, dormiunt: *dormient* (f. 96v) — P. 147b: l. 8, Haec; *Hee* — l. 8-9, gaudere; [om.] — l. 11, popule; populus — l. 34, populus; *populos* (f. 97r) — l. 43-44, Brachium; et brachium.

P. 148a: l. 21, Praeterit; Preteriit — l. 25, quomodo; *quando* — l. 40, generatione et; generatione — P. 148b: l. 30, sustinebit; sustinebunt (f. 97v) — l. 37, sibi; *sicut* — l. 38, sibi, *sicut* — l. 41, superbiae; *totius superbiae*.

P. 149a: l. 23-24, tetendit; extendit (f. 98r) — P. 149b: l. 1, praestares; *praestaret* — l. 6, persecutores; *persecutiones* — l. 7-8 pugnāt. Sed; *pugnāt: quam ille qui te impugnat. Sed* — l. 10, tu; *es tu* — l. 19, terram; et terram — l. 28, omnes; cunctos — l. 34, terram; *terra* — l. 34, persecutores; *persecutiones*.

P. 150a: l. 15, montem; nomen (f. 98v) — l. 20, Calicis; *calicem* — P. 150b: l. 8, Domini; deum — l. 22, clavis; clavī.

P. 151a: — (f. 99r) — P. 151b: l. 3, quidquid; *quidem* (f. 99v) — l. 12, tu; *tue* — 17, et; [om.].

P. 152a: l. 9, sicut; [om.] — l. 17, hoec dicit; *hec* — l. 24, aqua; *et aqua* — l. 25, liberabit; liberavit (f. 100r) — P. 152b: l. 16, recipere; percipere — l. 31, Regnabit; regnavit — l. 44, regnabit; regnavit.

P. 153a: l. 12, Filii; *Fili* (f. 100v) — l. 15, nocte; *tota nocte* — l. 22, mundo; *mundi* — P. 153b: l. 20, vobis; [om.] — l. 23, Relinquimus; *Relinquamus*.

P. 154a: l. 10, congregabit; congregavit (f. 101r) — l. 10-23, exaltabitur.... meis [om.] — l. 39, cruce; *crucem* — l. 42, Asperget; *Asperges* — P. 154b: l. 21-22, annuntiavimus; nuntiavimus (f. 101v).

P. 155a: l. 9, dolentem; *dolentes* — l. 27, civitas; *civitatis* — l. 31, livore; libore — l. 37, enim; *inquit* — l. 38, Unde; *Unus* — P. 155b: l. 6, et; [om.] (f. 102r) — l. 15-16, nostrorum; nostrum — l. 22, tollit, tollet — l. 32, aperiet, aperuit — l. 34, abscissus; *abscisus est* — l. 41, agnus; agnos.

P. 156a: l. 9, sublatum; *sublatus* — l. 19, est; [om.] — l. 30, regno; regna — l. 32, reconciliabit; reconciliavit (f. 102v) — P. 156b: l. 29, faciam; facis — l. 32, ad; *et ad* — l. 43-44, quisdem; *quidem*.

P. 157a: l. 4, sunt; *sint* — l. 15, peccata; peccatorum (f. 103r) — l. 28, spolia; folia — l. 41, quid; *quod* — P. 157b: l. 1, Incipit liber XV; [om.] — l. 3, Lauda; Letare — l. 7, repudiata; repudiata est — l. 8, proeniem; progeniem — l. 21, mundi; *a mundi*.

P. 158a: l. 8, Longas; Longe (f. 103v) — l. 10, quibus; [om.] — l. 20, praecepit; *precipit* — l. 21, misterio; ministerio — l. 21, et; enim et

P. 158b: l. 1, sunt; est — l. 36, mulierem; muliere (f. 104r) — l. 37, te; [om.].

P. 159a: l. 15, ut non; [om.] — l. 40, Possimus; *Possumus* — P. 159b: l. 5, in te; *te in* (f. 104v) — l. 11, fundaberis; fundaveris — l. 36, Iaspidium; Iaspidem.

P. 160a: l. 2, aquae; *aqua* — l. 8, insigniti; insignati — l. 27, fundaberis; fundaveris (f. 105r) — l. 31, qui; *et qui* — l. 44, et; *et cotidie* P. 160b: l. 36-37, intelligitur; *intelligunt* — l. 38, te; *se*.

P. 161a: l. 18, indeficientes; non deficientes (f. 105v) — l. 43, enim; *autem* — P. 161b: l. 20, fideles, fidelis — l. 31, in; *non in* (f. 106r) — l. 38, fideles; fidelis.

P. 162a: l. 3, glorificavit; glorificavi — l. 13, doctrinam; doctrina — l. 17, i. e.; Sic idest — l. 18, eligis; *eliges* — P. 162b: l. 9, talibus; *talibus enim* (f. 106v) — l. 26, distant; distat — l. 38, sperabitur; *prosperebitur* — l. 39, misit; nisi.

P. 163a: l. 31, Quia; [om.] — l. 34, saliuunca; *saliunca* (f. 107r) — P. 163b: l. 1-2, submersi; versi.

P. 164a: l. 2, vultum; vultus — l. 7, iuxta; *iuxta est* — P. 164b: l. 4, meis; meum (f. 107v) — l. 30, enim; [om.] — l. 34, filios; filii — l. 35, diligunt; *diligant* — l. 42, autem; *autem dicit* (f. 108r).

P. 165a: l. 2, diligitur; *diligunt* — l. 8, Adducam; *Adducam eos* — l. 41, ad; [om.] — P. 165b: l. 8, Haec; *Hee* — l. 16, impudentissimi; imprudentissimi — l. 21, impleamur; impleamus.

P. 166a: l. 2, satiari; saturari (f. 108v) — l. 3, istorum; iustorum — l. 36, tollent; *tollent nobis* — l. 40, mactantur; mactant — P. 166b: l. 29, quae; *quod* (f. 109r) — l. 31, Incipit liber XVI; [om.] — l. 41, Semen; Semine.

P. 167. — (f. 109v).

P. 168a: l. 23, unguent; unguunt (f. 110r) — l. 29, viae; vite — P. 168b: l. 20, clamaberis; *clamaveris*.

P. 169b: (f. 110v) — l. 2, ibi; ubi — l. 21, potest; potens (f. 111r) — l. 23, dixit; dicit.

P. 170a: l. 1-2, egimus; gessimus — l. 34, Iudaeorum; [om.] — l. 39, noluerunt; noluerint (f. 111v) — P. 170b: l. 4, sero; [om.] — l. 15, volunt; nolunt — l. 16, atque; et que — l. 31-32, annuntiaberis animam; *annuntiaveris anima* — l. 37, mihi; mihi est.

P. 171a: l. 21, ego; *ago* (f. 112r) — l. 28-29, qui dicebat [om.] — l. 41, defenderit; *descenderit* — P. 171b: l. 12, ieiuna; *ieiunia* — l. 27, affligetur; affligere.

P. 172a: l. 23, Audivimus; *Audiamus* (f. 112v) — l. 30, impendimus; impendamus.

P. 173a: l. 6, repleberis; *repleveris* (f. 113r) — l. 32, meam; *meam domine* — l. 39, implebit; implevit — l. 40, liberabit; liberavit — P. 173b: l. 6, liberabit; liberavit (f. 113v) — l. 15, dives sis; diversis — l. 24, vo-

cabebit; vocaveris — l. 24, sepium; sepius — l. 33, Iudaeis; *et iudeis* — l. 33-34, praedicabat; predicat — l. 41, repellat; *repellit* — l. 44, praetergrandiuntur; *pretergradiuntur*.

P. 174a: l. 39, facis, facias — *P. 174b*: l. 1-2, petitiones; petiones (f. 114r) — l. 9, summa bona; *summi boni* — l. 26, Dominum; deum — l. 27, sonent; *sonent omnes* — l. 44, Labia; Lavia (f. 114v).

P. 175a: l. 33, quia; *quam* — *P. 175b*: l. 10, telas... quos; tela... quam — l. 11-12, invenient; venient.

P. 176a: l. 29, iudicio; in iudicio (f. 115r) — *P. 176b*: l. 14, iudicati; iudicium iudicati (f. 115v).

P. 177a: l. 3, aversi; adversi — l. 8, aversi; adversi — l. 36, salvavit; salvabit (f. 116r) — l. 43, esse; *suis* — *P. 177b*: l. 15, aperiatus; *aperiatus* — l. 17, Quur; *Quare* — l. 22, salvavit sibi; salvabit — l. 30, Dominum; *dominum deum*.

P. 178a: l. 1, hospitibus; *hostibus* — *P. 178b*: l. 2, omnis timebit; *omnes timebunt* (f. 116v) — l. 19, Incipit liber XVII; [om.] — l. 27, reges; rege.

P. 179a: l. 5, caeteri; *ceci* (f. 117r) — l. 11, conspicuntur; *conspiciuntur* — *P. 179b*: l. 7, fragiliores; *fragilioris* — l. 23, videbunt; *videbis* (f. 117v).

P. 180a: l. 17, istud; istum — l. 32, mentiant; *nuntiant* — *P. 180b*: l. 1, misteriorum; ministeriorum (f. 118r) — l. 2, Offeruntur; *offerentur* — l. 13, sit; *fit* — l. 43, intervenerit; *intraverit*.

P. 181a: l. 2, spernit; sperma — l. 14, tuo; *tuos* — l. 19, earum; eorum (f. 118v) — l. 20, servierit; *non servierit* — l. 24, dixi; *dixit* — l. 32, sufficiat; *proficiat* — *P. 181b*: l. 13-14, vastabuntur; [om.] — l. 27, pinus; *pinus simul* — l. 28, fiunt; fient — l. 31-33, sanctificationis... sunt; [om.] — l. 37, Saulus; salus (f. 119r).

P. 182a: l. 11, sciens; *scies* — l. 20, ipsi; sibi — l. 20, gentium; *gentilium* — l. 26-27, indicabitur; *iudicabitur* — l. 30, Grecorum; grecolorum — l. 33, sugent; *surgent* — l. 35-37, pro ferre... ferrum; [om.] — l. 40, tuis; tui — *P. 182b*: l. iustitia; iustitiam (f. 119v) — l. 18, occupabit salus; occupavit saltus — l. 21, portas; *portas tuas* — l. 23, nunc; *nisi* — l. 25, occupabit; occupavit — l. 37, regnabit; regnavit — l. 41, indigebit; *indigebis*.

P. 183a: l. 15, et iusti; *iusti et* — l. 45, annum; manuum (f. 120r) — *P. 183b*: l. 11, veniens; veniet — l. 23, replebit; replevit.

P. 184a: l. 3, dies; diem — l. 7, poneret; *ponerem* (f. 120v) — l. 13, coronam; *corona* — l. 16, Recepta; *Recepto* — l. 19, Suscipiunt; *Suscipient* — l. 23-24, edificabuntur; *edificabunt* — l. 27, pascent; [om.] — *P. 184b*: l. 12, generatione; *genere* — l. 27, rubore; rubure (f. 121r) — l. 36, vestrum. [om.] — l. 40, ipsi; ipse.

P. 185a: l. 24, quo; *qua* — l. 32, semen; semen eorum — *P. 185b*:

l. 13, munilibus; munibus (f. 121v) — l. 20, non; *non in* — l. 23, Quur; *Quare* — l. 39, ornatu; ornatum.

P. 186a: l. 1, parcet; *parce* — l. 19-20, donec iustus eius egrediatutur ut splendor; [verba repetita] (f. 122r) — *P. 186b*: l. 1, hunc; *hanc* — l. 10-11, conversam; *conversa* — l. 20, arenae; harena — l. 21, possint; *possit* — l. 24, sponsam; sponsa — l. 30, habitavit; *habitabit* — l. 41, immaculata; *sponsa mea, immaculata* (f. 122v).

P. 187a: l. 44, iusta; *iuxta* — *P. 187b*: l. 8, gentes; [om.] — l. 16, Transite (*bis*); Transite (*ter*) (f. 123r) — l. 24, vocaberis; vocaveris — l. 37-38, videant Deum; videatur deus.

P. 188a: l. 9, ei; eis — l. 13, a; *de* — l. 14, levate; elevate — l. 17, civitas; [om.] — l. 18, vocaberis; *vocaberis civitas* — l. 29, cruentis; cruentibus (f. 123v) — *P. 188b*: l. 19, illi; illud — l. 20, ergo; hoc.

P. 189a: — *P. 189b*: l. 2, quid; quod (f. 124r) — l. 3, adversarios; *adversarias* — l. 13, reddidit; reddit — l. 24, ego; ergo (f. 124v) — l. 25, penitentis; renitentis — l. 38, salvavit; salvabit — l. 43, in; [om.],

P. 190a: l. 4, Dominum; *deum* — l. 9, remissionem; *remissione* — l. 33, in; [om.] — *P. 190b*: l. 17, Moysi ad dexteram; *moysi. tribuens ceteris eundem spiritum. quorum consilio populus regebatur. Qui eduxit moysen ad dexteram* (f. 125r) — l. 18, cum; *eum* — l. 21, maris; mari — l. 35, ignoravit; ignorabit — l. 36, noster; [om.] -- l. 45, ut; *et*.

P. 191a: l. 5, aliquis; aliis — l. 14, nos; vos — *P. 191b*: l. 16, petentes; *potentes* (f. 125v) — l. 22, illis; illi.

P. 192a: l. 23, incircumcisus; circumcisus (f. 126r) — l. 26, Quia; qui — l. 34-37, Non... nostrae [om.] — *P. 192b*: l. 4, Ostende; *Ostende nobis* — l. 12, manum; *manuum* (f. 126v) — l. 29, manum; *manuum*.

P. 193a: l. 8, Incipit liber XVIII; [om.] — l. 22, quem; que (f. 127r) — *P. 193b*: l. 8, moventes; movente — l. 17, isti; [om.] — l. 25, qui dicunt (*bis*); qui dicunt (*semel*) — l. 29, fuisse; *fecisse*.

P. 194a: l. 11, ceteri; *cateri* ⁽¹⁾ (f. 127v) — l. 33, Iude; inde — *P. 194b*: l. 7, immolaverunt; *immolarent* (f. 128r).

P. 195a: l. 29, maledictione; maledictionem (f. 128v) — *P. 195b*: l. 33, nolui; volui.

P. 196a: l. 3, comedent; *comedent et bibent* (f. 129r) — l. 16, servos; *servos suos* — l. 30, vocabit; vocavit — *P. 196b*: l. 4-5, oculis; oculis vestri (f. 129v) — l. 16, et ipsa; ipsa — l. 24, novis; nobis — l. 25, veteribus; veteribunt.

P. 197a: l. 25, pueris; *pueri* (f. 130r) — l. 34, ad; in — l. 34-35, cessaverunt; cessarunt — l. 36-38, Ideo... aeternum; [om.] — *P. 197b*: l. 19, Eternae; Eterna — l. 36, morti et; morti (f. 130v).

P. 198a: l. 3, Scit; Sicut — l. 6, sollicitos; sollicitus — l. 22, bovis;

(¹) *Lege Cathari.*

bubus — l. 44, mihi?; *michi: et quis iste locus quietis mee?* — l. 45, a me; [om.] — *P. 198b*: l. 5, terra; terram (f. 131r) — l. 15, a me; ante — l. 18, autem; ante — l. 22, qui; [om.] — l. 22-23, carnem; *canem* — l. 23, qui; [om.] — l. 24, suillum; suillam — l. 25, aedificate; reedificate — l. 45, et homicidium; homicidium.

P. 199a: l. 1, turis; auris — l. 31, nolui; volui (f. 131v) — *P. 199b*: l. 26, toto; tota — l. 31-32, vestra; *domus vestra* — l. 41, Ego; Si ego.

P. 200a: l. 6-7, peperit. Et; peperit. Prius enim quam aliquem persecutionis dolorem sancta mater ecclesia sentiret, per illam suam primitivam. Et — l. 7, venerit; *veniret* (f. 132r) — l. 18, dixerimus; *dixerim* — *P. 200b*: l. 17, Nullam; *Nullum* — l. 19, et; [om.] — l. 38, Isti; *Iusti* (f. 132v).

P. 201a: l. 17, filios; *filiorum* — l. 20, Est; *et ut* — l. 23, est; que est — l. 40, iudicatur; *diudicatur* (f. 133r) — *P. 201b*: l. 22, humilitate; humili etate — l. 33, sanctificabuntur; *sanctificabantur* — l. 35, Lavantes; *lavantes se*.

P. 202a: l. 4, construxerant; construxerunt — *P. 202b*: l. 3, confin-gantur; *contingantur* (f. 133v) — l. 5, quo; *quo modo* — l. 11, quas; *quos* — l. 26-27, Fugiant vitia (*semel*); Fugiant vitia (*bis*).

P. 203a: l. 3, Domini; [om.] (f. 134r) l. 10, Et qui; *Equi* — l. 19, onerati; honorati — l. 25, Hierusalem; ierusalem, et — l. 27-28, munus in vase mundo; munus do — l. 37, quae; qui — l. 44, vasa; *vas a* — *P. 203b*: l. 10, Sanctorum; *in eternum* (f. 134v).

P. 204a: l. 2, deficient; *deficient*.

Atque haec sufficiant ad codicis nostri praestantiam demon-strandam. Civitas Bononia, quae S. Brunonom (teste Anonymo eius vitae Auctore) in Studio suo recepit et doctorali laurea donavit, haec ad eius eximium opus super Isaiam in integrum restituendum valida argumenta proferre merito gloriatur.

*Scribam Bononiae, in Civitate Bibl. « Archigymnasii »
mense Novembri a. MDMXII.*

CAROLUS LUCCHESI

Note e ricerche intorno a Giulio Cesare Croce

IV.

Il Lamento del Moro

Io sono un po' diffuso nel secondo di questi capitoli non tanto per ricercare la paternità della canzoncina ivi riprodotta, quanto per mostrare alcuni particolari caratteri della poesia del Croce: caratteri per lo più *esterni*, ma tali, appunto perciò, da ingenerare meno incertezza e confusione quando si voglia rintracciarli nelle poesie sulla cui autenticità si è mosso o si può muovere qualche dubbio. E queste non sono poche; perchè, oltre quelle di cui dubita il Guerrini, si potrebbero, volendo, mettere in quarantena tutte le altre, già ricordate, che hanno il nome del Croce impresso *alla macchia*, e tutte quelle che, pure avendolo stampato, non son citate nell'indice delle opere del Croce, pubblicato dal Croce stesso nel 1608, e le cui edizioni, a noi pervenute, hanno una data posteriore alla morte del poeta. E forse qualcuna bisognerebbe rimandarla, perchè troppo sospetta, anche se contenuta nell'indice del 1640 (che il Guerrini considera il migliore di tutti, sebbene uscito ventun'anni dopo la morte del Croce); qualche altra, invece, se anche non contenuta nell'indice, potrebbe presentarsi con aspetto più rassicurante ed esser presa, se non altro, in benevola considerazione.

Del *Lamento del Moro*, per esempio, che ho già ricordato, così parla il Guerrini: « *Lamento | del Moro | che fu appiccato | in Ferrara | il quale non volendo | morire fece quello che leg-gendo | intenderete | di Giulio Cesare Croce* || In Mantova | Per l'Osanna con Licenza de' Superiori 1589. — Questo non lo reputerei del Croce. Non è nell'indice, è stampato troppo lontano